

Is God de Schepper van het kwaad?

Jesaja 45:7

Jes 45:7 St. Vert.:

- ▲ “Ik formeer het licht, en schep (bara) de duisternis; Ik maak den vrede en schep (bara) het kwaad, Ik, de HEERE, doe al deze dingen.”

Om de tekst uit Jesaja te kunnen begrijpen gaan we eerst naar het begin van de Bijbel, waar we in Gen 1:3 lezen: "En God zeide: **Er zij licht; en er was licht.**" Dit was het licht wat van God kwam. Het gaat hier nog niet over de zon, die zou pas later in Gen 1:16 door de Heere gemaakt worden: "En God maakte de beide grote lichten, het grootste licht tot heerschappij over de dag." Hieruit leren we, dat wanneer de Heere iets schept, dat dat altijd in het licht gebeurt. Het licht is het allereerste wat God op de aarde bracht. Daarom lezen we in 1 Joh 1:5 "God is licht en in Hem is in het geheel geen duisternis." Hij hult Zich in het licht als in een mantel, Hij spant de hemel uit als een tentkleed. (Psalm 104:2)

Ook Zijn uitverkorenen laat de Heere niet in donkerheid wandelen, maar hij plaatst hen in het licht. De Heere had Abraham verkoren, om uit hem een groot volk te laten ontstaan, het volk Israël.

Toen Mozes van de Heere de opdracht had gekregen om Zijn volk uit Egypte te leiden, wilde de Farao niet meewerken, en kwamen er 10 plagen over Egypte. De negende plaag was totale duisternis.

- "Toen zeide de HERE tot Mozes: Strek uw hand uit naar de hemel, opdat er duisternis zij over het land Egypte, zodat men de duisternis kan tasten. En Mozes strekte zijn hand uit naar de hemel, en er was gedurende drie dagen een dikke duisternis in het gehele land Egypte. Gedurende drie dagen kon niemand een ander zien, noch van zijn plaats opstaan; **maar alle Israëlieten hadden licht**, waar zij woonden." (Gen 10:21-23)

Ook later, wanneer het volk uit Egypte is vertrokken zorgt God voor Zijn volk. We lezen in Neh 9:19

- "Gij toch, hebt in Uw grote barmhartigheid hen niet in de woestijn verlaten. De wolkkolom week niet van boven hen des daags, om hen op de weg te leiden, noch de vuurkolom des nachts, om hun op de weg die zij gingen, **licht** te geven."

Hier spreekt ook Psalm 78:14 over:

- "Hij geleidde hen met een wolk des daags en met vurig **licht** de ganse nacht."

Tevens geeft de Heere zijn volk niet alleen licht, Hij wil ook dat Israël tot een **licht der natiën** zal zijn:

- "Ik, de HERE, heb u geroepen in gerechtigheid, uw hand gevat, u behoed en u gesteld tot een verbond voor het volk, tot **een licht** der natiën. (Jes 42:6)

Ook Job verlustigt zich **in het licht.** (Job 33:28)

En David schrijft in Psalm 27:1:

- "De HERE is **mijn licht** en mijn heil, voor wie zou ik vrezen? De HEERE is mijns levens veste, voor wie zou ik vervaard zijn?"

En in Psalm 36:10:

- "Want bij U is de bron des levens, in uw licht zien wij het licht."

En Psalm 119:5 mag hopelijk ook voor allen, die dit lezen, realiteit zijn:

- "Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad."

Evenals Psalm 119:130:

- "Het openen van uw woorden verspreidt licht, het geeft de onverstandigen inzicht." Hieruit leren we dat het Woord **licht** geeft!

De Heere Jezus zei tegen de 12 discipelen:

- "Gij zijt **het licht** der wereld. Een stad, die op een berg ligt, kan niet verborgen blijven. Ook steekt men geen lamp aan en zet haar onder de korenmaat, maar op de standaard, en zij schijnt voor allen, die in het huis zijn. Laat zo **uw licht** schijnen voor de mensen, opdat zij uw goede werken zien en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken." (Mat 5:14-16)

De profeet Jesaja profeteert over de toekomst van het volk Israël:

- "Uw zon zal niet meer ondergaan en uw maan niet meer afnemen, want de HEERE zal u tot een **eeuwig licht** zijn en de dagen van uw rouw zullen ten einde wezen." (Jesaja 60:20).

In al deze teksten zien wij hoe God onlosmakelijk altijd verbonden is met Licht. Hij is het Licht en is **in** het licht. Ook bij de verheerlijking op de berg veranderde de Heere Jezus en zelfs Zijn klederen in licht. Hij was immers het waarachtige Licht, dat ieder mens verlicht. (Joh 1:9). Het Licht was in de wereld gekomen, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het Licht, want hun werken waren boos. (Joh 3:19)

De Heere Jezus sprak in Joh 8:12 tot de Zijnen:

- "Ik ben het Licht der wereld; wie Mij volgt, zal nimmer in de duisternis wandelen, maar hij zal het Licht des levens hebben."
- En in Joh 12:46: "Ik ben als een Licht in de wereld gekomen, opdat een ieder, die in Mij gelooft, niet in de duisternis blijve."

Toen de Heere Paulus op weg naar Damascus als het ware bij zijn kraag greep, gebeurde het, dat hem plotseling **licht** uit de hemel omstraalde. (Hand 9:3) En toen Paulus als apostel mocht optreden in de Handelingen periode zei hij tegen de Joden in Antiochië:

- "Want zo heeft ons de Here geboden: Ik heb u gesteld tot **een licht** der heidenen, opdat gij tot heil zoudt zijn tot aan het uiterste der aarde." (Hand 13:47).

Dát is Gods plan, dat Israël als een licht aan de spits der volkeren zal staan. In de Handelingen periode hebben ze niet willen geloven als natie, maar de Heere zal in de toekomst zeker met een overblijfsel van dat volk tot Zijn doel komen op Zijn tijd.

Na de Handelingen periode, na Handelingen 28:28 begint Paulus nieuwe dingen te verkondigen, die tot die tijd nog niet bekend waren gemaakt. Paulus mocht toen de onnaspeurlijke verborgenheid bekendmaken, die al de eeuwen daarvoor verborgen waren geweest. (Efeze 3:8) Tot die tijd was het Israël, wat op de eerste plaats stond. De heidenen, die in die periode tot geloof kwamen werden als wilde loot op Israël (de edele olijf) geënt. Indien Israël in die periode tot geloof was gekomen, zou Israël als een **licht der natiën** zijn gaan functioneren. Maar deze periode werd in Handelingen 28 afgesloten, en daardoor kon Israël ook niet als "een licht" gaan functioneren. We weten dat in 70 na Christus de tempel werd verwoest, en dat het volk in de diaspora is gegaan. Alle brieven, die de apostel Paulus tijdens deze Handelingen periode heeft geschreven handelen over het aanstaande Koninkrijk voor Israël, dat was toen de hoop van Israël. Maar toen Paulus in Rome gevangen zat in zijn eigen gehuurde woning heeft hij nog meer brieven geschreven, waarin deze hoop van Israël totaal afwezig is, en waar Paulus een totaal nieuwe, hogere hoop verkondigd. Deze nieuwe en hogere hoop betreft de verborgenheid, die Paulus in zijn gevangenschapsbrieven mocht verkondigen:

- "Want Hij is onze vrede, die de twee één heeft gemaakt en de tussenmuur, die scheiding maakte, de vijandschap, weggebroken heeft, doordat Hij in zijn vlees de wet der geboden, in inzettingen bestaande, buiten werking gesteld heeft, om in Zichzelf, vrede makende, de twee tot één nieuwe mens te scheppen, en de twee, tot één lichaam verbonden, weder met God te verzoenen door het kruis, waaraan Hij de vijandschap gedood heeft." (Efeze 2:14-16)

Welke "twee" heeft de Heere één gemaakt? Blijkbaar was er een tussenmuur tussen "die twee", die scheiding maakte, en zelfs vijandschap teweegbracht. Was het niet zo in de gehele Handelingen periode dat in elke gemeente zowel gelovige Joden als gelovige heidenen waren? Die gelovige Joden hielden zich ook nog steeds aan de wet, en zij waren en werden ook nog steeds besneden. De gelovige heidenen waren niet onder die wet, en waren ook niet besneden. Volgens de Joden kon dit niet, en moesten de heidenen, die tot geloof gekomen waren zich ook laten besnijden. Dit gaf een meningsverschil, wat zelfs zo hoog opliep, dat Paulus om deze reden een reis naar Jeruzalem maakte om hier met de apostelen in Jeruzalem over te spreken. Daar is toen besloten, dat men de heidenen niet lastig moest vallen met allemaal regeltjes, en dat zij zich ook niet hoefden te besnijden, maar zij dienden zich enkel te onthouden van wat door de afgoden beoedeld is, van hoererij, van het verstikte en van bloed. (Hand 15:20)

Toch bleef gedurende de Handelingen periode dit gegeven een scheiding opwerpen in vele gemeenten. Deze scheiding, de wet der geboden, in inzettingen bestaande, heeft de Heere door Zijn vlees buiten werking gesteld. En Hij heeft in Zichzelf, vrede makende, die twee (groepen gelovigen) tot één nieuwe mens geschapen. (Efeze 2:15) Er staat: "geschapen", dat betekent, dat deze nieuwe mens er voordien niet was. Het was een compleet nieuwe mens, een mens die tot die tijd niet geopenbaard was, maar die nu **uit niets** door God **geschapen** werd. Deze nieuwe mens, voortgekomen uit de boven omschreven twee groepen gelovigen, zullen tot één lichaam samengesmolten worden, en dat Ene Lichaam zal met God wederverzoend worden door het kruis, waaraan de eerdere vijandschap gedood is. (Efeze 2:16)

En verder lezen we in Efeze 2:19:

- "Zo zijt gij dan geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods."

En dan zijn we weer bij ons onderwerp, want we hadden het immers over "**het licht**". Misschien zult u denken wat heeft deze tekst nu met "het licht" te maken? Er is in bovenstaande vertaald: "medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods", maar uit de grondtekst had dit beter vertaald kunnen worden als "medeburgers van het Heiligste", want zo staat het in de grondtekst, het staat er als een bepaling van plaats. Wanneer we de tekst goed lezen, dan is het ook logisch, want als we huisgenoten Gods zijn, dan mogen we dáár wonen, waar God ook woont. Dus, broeders en zusters, door Gods rijke genade zijn wij medeburgers van het Heiligste, of anders gezegd: medeburgers van Het Heilige der Heiligen. Het Lichaam, dat één is gemaakt, die geschapen is in Christus Jezus, is zoveel genade ten deel gevallen, dat wij niet alleen deze meest heilige plaats in de hemel mogen binnengaan, maar er zelfs permanent mogen wonen. Wat een Goddelijke Liefde!

In Efeze 1:18-19 bidt Paulus dat de gelovigen "verlichte ogen [uws] harten mogen hebben, zodat gij weet, welke hoop zijn roeping wekt, hoe rijk de heerlijkheid is zijner erfenis bij de heiligen."

Ook hier zou uit de grondtekst vertaald moeten zijn: **Hoe rijk is Zijner erfenis in het Heiligste, oftewel in Het Heilige der Heiligen.**

In het begin van dit artikel hadden we reeds gezien dat **het licht** het allereerste was wat God op aarde bracht. "En God zeide: Er zij licht; en er was licht." Daarna begon God Zijn werk aan de schepping, dat Hij deed in Zijn licht. Hierdoor zagen we, dat wanneer de Heere iets schept, dat dat altijd **in het licht** gebeurt. Wanneer God dan in Efeze 2:15 een nieuwe mens schept, is het ook zeer logisch, dat ook die nieuwe schepping in Zijn licht plaatsvindt, en dat Hij die schepping in Zijn licht plaatst! Welk een wonderbare genade!

Precies hetzelfde is het geval met Kol 1:11-12:

- "Zo wordt gij met alle kracht bekrachtigd naar de macht zijner heerlijkheid tot alle volharding en geduld, en dankt gij met blijdschap de Vader, die u toebereid heeft voor het erfdeel der heiligen **in het licht**."

Ook hier dus volgens de grondtekst:

- "die u toebereid heeft voor het erfdeel **in het Heiligste in het licht**".

Dit is het erfdeel van Christus in het Heiligste, Het Heilige der Heiligen **in het licht**. Deze toevoeging "in het licht" laat ons ook denken aan 1 Tim 6:16, waar staat: "dat de Here der Heren een ontoegankelijk licht bewoont".

Maar toch mogen wij weten uit het Woord dat deze nieuw geschapen ene mens, het samen-Lichaam, de toegang heeft tot het Heiligste (Efeze 2:18), ja zelfs tot het ontoegankelijk licht. Wij **zijn** burgers van een rijk in de hemelen (Fil 3:20), medeburgers in het Heiligste en huisgenoten Gods (Efeze 2:19)

Bij dit alles moeten we niet vergeten dat het Christus' erfenis is. Het is niet onze erfenis, wij mogen in de erfenis van Christus delen. "Hij heeft ons verlost uit de macht der duisternis en overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon zijner liefde" (Kol 1:13) "Hij is vóór alles en alle dingen hebben hun bestaan in Hem; en Hij is het hoofd van het lichaam, de gemeente." (Kol 1:17-18)

- "Hoe overweldigend groot zijn kracht is aan ons, die geloven, naar de werking van de sterkte zijner macht, die Hij heeft gewrocht in Christus, door Hem uit de doden op te wekken en Hem te zetten aan zijn rechterhand in de hemelse gewesten, boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij en alle naam, die genoemd wordt niet alleen in deze, maar ook in de toekomstige eeuw." (Efeze 1:19-21)

Broeders en zusters, zien we in dit alles welk een geweldige positie wij door genade in Christus hebben ontvangen? Zien we ook dat deze, onze positie, totaal iets nieuws is, dat tevoren nog nooit verkondigd was?

Zien we dat dit nieuw geschapen Lichaam iets nieuws is, wat voor Handelingen 28 nog helemaal niet bestond? Zien we ook de geweldige hoge hoop en roeping voor dit Lichaam van Christus?

Wanneer we dit alles zien en geloven, dan kunnen we alleen maar in grote verbazing en verwondering danken voor de grote onvoorstelbare zegeningen, die ons in Christus door genade ten deel zijn gevallen.

Met voorgaande vastgelegd te hebben gaan we de tekst uit Jesaja 45:7 bestuderen, een tekst, waar we ook het woord "bara" in de grondtekst vinden:

- Jes 45:7 **St. Vert.** "Ik formeer het licht, en schep (bara) de duisternis; Ik maak den vrede en schep (bara) het kwaad, Ik, de HEERE, doe al deze dingen."
- 1. Jes 45:7 **NBG** "Die het licht formeer en de duisternis schep, die het heil bewerk en het onheil schep; Ik, de HERE, doe dit alles.
- Jes 45:7 **HSV** "Ik formeer het licht en schep de duisternis, Ik maak de vrede en schep het onheil;

Zo op het oog lijkt deze tekst (Jes 45:7) te zeggen dat God de schepper is van het kwaad. Maar hoe kan onze grote God, die Licht is en Zich in het Licht bevindt "kwaad" scheppen? "Alverzoeners" maken dan ook gretig gebruik van deze tekst. Zo zegt J. v d Westelaken in "Bijbels denken" 4e jaargang, nr 9 blz 10: "Deze vertaling van Jesaja is zó direct, ondubbelzinnig en duidelijk, dat zij een doorslaggevend antwoord biedt op de hele kwestie van de oorsprong van het kwaad".

Maar wanneer we de moeite nemen om de tekst beter te onderzoeken, dan ontdekken we dat bovenstaande conclusie van J. v d W. zeer onjuist is.

Het Hebreeuwse woord voor kwaad is "ra", dit kan refereren aan:

- Het morele kwaad, of
- Het onheil of het ongeluk als gevolg van het oordeel van God over de zonde.

Het aantal tekstplaatsen waar “ra” wordt toegepast in de zin van het “morele kwaad”, is ongeveer gelijk aan het aantal tekstplaatsen, waar het gebruikt wordt in de betekenis van rampspoed of oordeel, dat God als straf over de zondige mens brengt. Dus uit de **context** van de tekst moet dus telkens worden opgemaakt, of “ra” wordt gebruikt in morele zijn, of in bestraffelijke zin. Door eenvoudig te kijken naar de parallellen in de tekst van Jes 45:7, wordt één en ander vanzelf duidelijk:

“Ik formeer het **licht**” “en schep (= bara) de **duisternis**”
“Ik maak de **vrede**” “en schep (= bara) het **kwaad**” (is onheil volgend op ongehoorzaamheid)

We zien dat “duisternis” staat tegenover het “licht”, en dat “kwaad” staat tegenover “vrede”. Als het de bedoeling was geweest te leren, dat God de schepper is geweest van het morele (innerlijke) kwaad, dan had de tekst moeten luiden: “Ik maak het **goede** en schep het **kwaad**”. (Want goed is de tegenhanger van kwaad).

Maar dát staat er niet, en toch wordt deze tekst meestal wel gelezen alsof er wel staat: “Ik maak het goede en schep het kwaad”. Maar er staat duidelijk: “Ik maak de **vrede** en schep het kwaad”.

Vrede staat hier tegenover het **tegengestelde van vrede**: “oordeel, rampspoed, onheil, ongeluk, enz.”. En in deze **bestreffende** zin wordt hier “ra” toegepast, en **niet** in morele (innerlijke) zin.

God heeft **niet** het morele (innerlijke) kwaad geschapen, maar Hij zendt “kwaad” als vergelding.

En dat “kwaad” betreft onheil, rampspoed en oordeel over hen die Hem **ongehoorzaam** zijn.

Daarom kan Job zeggen in Job 2:10: “Zouden wij het goede van God aannemen, en het kwade niet”? En in diezelfde zin klaagt ook Jeremia in Klaagliederen 3:38: “Komt niet uit de mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?” En dan komt het “kwade”, de straf als gevolg van **ongehoorzaamheid**, en het “goede” door de **gehoorzaamheid**.

Voor de gelovige is alles wat hem in zijn leven overkomt altijd eerst de Heere gepasseerd: zowel “heil en onheil, geluk en ongeluk, en vreugde en verdriet.”

Jes 45:7 ondersteunt geenszins het idee dat God de schepper is van het morele kwaad. Het leert wel, dat God een enig God is, die **gediend** wil worden, en **gehoorzaamd** wil worden. Die zowel vrede schenkt, als zowel onheil en rampspoed naar aanleiding van **Zijn rechtvaardig oordeel** over de mens. Dit was zeker onder het Oude Verbond met het volk Israël het geval.

Dit zien wij ook in Amos 3:6: “Wordt de bazuin in een stad geblazen, zonder dat de inwoners opschrikken? Geschiedt er een ramp in een stad zonder dat de Heere die bewerkt? Ook hier is die ramp dan wel het gevolg van de **ongehoorzaamheid**!”

De context in Amos 3 handelt over het principe van oorzaak en gevolg:

Brult een leeuw in het woud	Zonder dat hij prooi heeft?
Laat een jonge leeuw zijn gegrom horen uit zijn hol	Tenzij hij iets heeft gevangen?
Schiet een vogel neer op het klapnet op de aarde	Zonder dat er een lokaas voor hem is?
Vliegt het klapnet óp van de grond	Zonder dat het iets vangt?
Wordt de bazuin in een stad geblazen	Zonder dat de inwoners opschrikken?
Geschied er een ramp in een stad	Zonder dat de Heere die bewerkt?

Nogmaals: In Amos 3:6 staat: “Geschiedt er een ramp (Grondtekst = “ra” = kwaad, onheil)” Hier heeft de NBG het juist vertaald. Dus geschiedt er een ramp, onheil in een stad, dan moet daar een oorzaak aan ten grondslag liggen, want de Heere **straft zonde** en **beloont gerechtigheid!**

Dan nog één keer naar Jes 45:7: “Ik maak de vrede, en schep het kwaad” In de juiste context geplaatst: Wanneer Israël wandelt naar Mijn inzettingen zal ik hen **vrede** brengen, maar wanneer zij zich van mij afkeren, zullen zij het “**kwade**”, het onheil op hun weg vinden!

Waar komt het kwaad vandaan?

Marcus 7:21

- ▲ “21 Want van binnenuit, uit het hart der mensen, komen de kwade overleggingen, hoererij,..”

Door de tekst uit Jes 45:7 willen “alverzoeners” ons laten geloven, dat God het kwaad in de wereld heeft gebracht, en dat dus satan het ook niet kan helpen, dat hij zo is gemaakt, en God heeft aldus de satan nodig om door middel van kwade te laten zien wat goed is. En omdat het dan dus niet de schuld is van satan, zal God ook de satan en zijn aanhangers uiteindelijk allemaal verzoenen, lees verlossen!

Dat dit een enorme leugen is, die aan de heiligheid van God komt, laat Ezechiël 28 ons duidelijk zien. Daar staat duidelijk dat het onheil in die overdekkende cherub werd gevonden, en hij raakte vol van geweldenarij, en in hem ontstond de zonde! Niet God schiep de zonde in die overdekkende cherub, maar die overdekkende cherub koos zelf om aan God gelijk te willen zijn. Zijn eigen hoogmoed en trots werd zijn val. Hij kon net als ieder ander schepsel kiezen> En hij koos om in opstand te komen.

Dit wordt over satan gezegd in **Ezechiël 28:13-19**:

- ▲ “Volmaakt zijt gij van gestalte, vol van wijsheid, volkomen schoon. 13 In Eden waart gij, Gods hof; allerhande edelgesteente overdekte u: rode jaspis, chrysoliet en prasem, turkoois, chrysopraas en nefriet, lazuursteen, hematiet en malachiet. Van goud was het werkstuk, waarin zij waren gevat en aan u vastgehecht; toen gij geschapen werd, waren zij gereed. 14 Gij waart een beschuttende cherub met uitgespreide vleugels; Ik had u een plaats gegeven: gij waart op de heilige berg der goden, wandelend te midden van vlamme stenen. 15 Onberispelijk waart gij in

- ▲ uw wandel, vanaf de dag dat gij geschapen werd, totdat er onrecht in u werd gevonden: 16 door uw uitgebreide handel zijt gij vervuld geraakt met geweldenarij en kwaamt gij tot zonde. Van de berg der goden verbande Ik u en deed u weg, gij beschuttende cherub, van tussen de vlamme stenen. 17 Trots was uw hart op uw schoonheid – met uw luister hebt gij ook uw wijsheid teniet doen gaan. Ter aarde wierp Ik u neer, en maakte u tot een schouwspel voor koningen om met leedvermaak naar u te zien. 18 Door uw vele ongerechtigheden, door het onrecht bij uw koophandel, hebt gij uw heiligdommen ontwijd. Vuur deed Ik oplaaien uit uw midden – dat verteerde u! Ik maakte u tot as op de grond voor de ogen van allen die u zagen. 19 Allen die onder de volken u kennen, ontzetten zich over u; een verschrikking zijt gij geworden, **verdwenen zijt gij – voor altijd!**”

Bert Boersma Juli 2017 boersmaklm@hetnet.nl